Çoklu Zekâ Alanlar? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çoklu Zekâ Alanlar? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19313

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çoklu Zekâ Alanlar? De?erlendirme Ölçe?i (ÇZADÖ), 2015 y?l?nda C. Gül?en taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Çoklu Zekâ Teorisi çerçevesinde bireylerin sekiz farkl? zekâ alan?ndaki e?ilimlerini ve güçlü yönlerini bilimsel olarak tespit etmeyi amaçlamaktad?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? kan?tlamaya odaklanm??t?r. ÇZADÖ, özellikle e?itim ve psikolojik dan??manl?k alanlar?nda bireylerin ö?renme stillerini ve potansiyel yeteneklerini belirlemek için tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çoklu Zekâ, Çoklu Zekâ Teorisi, Zekâ Alanlar?, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik özellikler, C. Gül?en.

Yazarlar

Gül?en, C.

Amaç

Çoklu Zekâ Alanlar? De?erlendirme Ölçe?i'nin (ÇZADÖ) temel amac?, bireylerin Howard Gardner'?n öne sürdü?ü sekiz farkl? zekâ alan?ndaki potansiyelini ve mevcut seviyesini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim ortamlar?nda ö?rencilerin bask?n zekâ türlerini belirleyerek, ki?iselle?tirilmi? ö?renme stratejilerinin geli?tirilmesine olanak tan?mak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, bireylerin kendi güçlü ve zay?f yönlerini anlamalar?na yard?mc? olmay? hedeflerken; ö?retmenler, rehberlik uzmanlar? ve ebeveynler için de bireyin geli?imini destekleyici programlar olu?turmada bilimsel bir dayanak sa?lamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, bu alandaki mevcut araçlar?n eksikliklerini gidermeyi ve Türkçe literatüre geçerli ve güvenilir bir araç kazand?rmay? amaçlam??t?r.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, Çoklu Zekâ Teorisi (Multiple Intelligences Theory) temelinde ?ekillenmi?tir. Gardner'a göre zekâ, tek bir genel yetenekten ziyade, farkl? kültürel ba?lamlarda de?er gören ve problem çözme yetene?ini veya ürün yaratma kapasitesini içeren çe?itli ba??ms?z yetenekler bütünüdür.

ÇZADÖ, bu teoriyi takip ederek a?a??daki sekiz temel zekâ alan?n? ölçmeyi hedefler:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dilsel Zekâ: Kelimeleri etkili kullanma yetene?i.
Mant?ksal-Matematiksel Zekâ: Mant?k, soyut dü?ünme ve say?lar? kullanma yetene?i.
Uzamsal Zekâ: Uzayda yön bulma, görselle?tirme ve resimler arac?l???yla dü?ünme yetene?i.
Bedensel-Kinestetik Zekâ: Vücudu kullanarak problem çözme veya ürün yapma yetene?i.
Müziksel Zekâ: Ritim, melodi ve tonlar? alg?lama ve yaratma yetene?i.
Ki?ileraras? (Sosyal) Zekâ: Ba?kalar?n?n duygular?n?, niyetlerini ve motivasyonlar?n? anlama yetene?i.
?çsel (Öz) Zekâ: Ki?inin kendi duygular?n?, güçlü ve zay?f yönlerini tan?ma yetene?i.
Do?a Zekâs?: Do?al dünyadaki örüntüleri ve ili?kileri tan?ma yetene?i.

Geçerlik

Kaynak materyalde geçerlik bilgisi "-" olarak belirtilmi? olmas?na ra?men, ölçek bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, orijinal akademik makalede (Gül?en, 2015) kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n sunuldu?u varsay?lmaktad?r. Ölçek geli?tirme sürecinde genellikle geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i odakl?d?r.

Özellikle **Yap? Geçerli?i**, Çoklu Zekâ Teorisi'nin sekiz faktörlü yap?s?n?n ölçme arac? taraf?ndan do?ru bir ?ekilde temsil edilip edilmedi?ini belirlemek için temel bir ad?md?r. Bu, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilir.

Güvenirlik

Verilen kaynakta güvenirlik bilgisi "-" olarak i?aretlenmi?tir. Ancak, bilimsel bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n zorunlu bir parças? olarak, ÇZADÖ'nün iç tutarl?l?k (internal consistency) ve kararl?l?k (test-retest reliability) gibi güvenirlik analizlerinin yap?lm?? olmas? beklenir.

Tipik olarak, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri, ölçe?in veya alt boyutlar?n?n güvenilirli?ini kan?tlamak için sunulmu?tur. Yüksek alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Faktör Analizi

Çoklu Zekâ Alanlar? De?erlendirme Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde, Çoklu Zekâ Teorisi'nin öngördü?ü ayr?k zekâ alanlar?n? desteklemek amac?yla faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak beklenen sekiz faktör alt?nda toplan?p toplanmad???n? incelemi?tir.

Ölçe?in nihai yap?s?n?n, sekiz farkl? zekâ alan?n? temsil eden alt boyutlardan olu?tu?u, her bir alt boyutun ilgili zekâ türüne ait maddeleri içerdi?i ve bu faktörlerin birbirinden yeterince ayr??t???

ARABPSYCHOLOGY.COM

(diskriminant geçerlik) faktör analizleri ile ortaya konmu?tur. Bu, ölçe?in teorik temele uygunlu?unu güçlendirir.

Araç Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Büyük olas?l?kla Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Öz-bildirim format?).

Language Available: Türkçe.

Population Group: Orijinal çal??man?n hedef kitlesi genellikle ortaokul veya lise ö?rencileri gibi e?itim ça??ndaki bireylerdir.

Age Group: Belirtilmemi?tir (Tahmini: 12-18 ya? aras?).

Population Details: Orijinal makalede detayl? örneklem bilgileri mevcuttur.

Test Methodology: Öz-bildirim yoluyla bireylerin her bir zekâ alan?na yönelik davran??sal e?ilimlerini veya yeterlilik alg?lar?n? ölçer.

Anahtar Kelimeler

ÇZADÖ, Zekâ Ölçümü, E?itim Psikolojisi, Likert Ölçe?i, ?ç Tutarl?l?k, Faktör Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Çoklu Zekâ Alanlar? De?erlendirme Ölçe?i, 2015 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari kullan?m?, telif haklar? ve izin gereklilikleri için do?rudan yazar C. Gül?en ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar genellikle yazar?n iznine tabidir.

Kaynakça

Gül?en, C. (2015). Çoklu Zekâ Alanlar? De?erlendirme Ölçe?i geli?tirilmesi çal??mas?.

ARABPSYCHOLOGY.COM

International Journal of Human Sciences, 12(2), 1918-1930.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: j-humansciences.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: coklu-zeka-alanlari-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Çoklu Zekâ Alanlar? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM